

STANDARDI NEPRIHVATLJIVI

Sinod Srpske pravoslavne crkve podrzao je juce stav Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju da Standardi za Kosovo, koje je predstavio UNMIK, nisu prihvatljivi za Srbiju. "UNMIK i drugi formalni i neformalni organi medjunarodne zajednice resenja treba da donose u sporazumu sa svim zainteresovanim stranama, kao i da sva resenja do kojih se dodje, moraju biti na dobro kako Srba, tako i Albanaca i svih drugih koji zive u juznoj srpskoj pokrajini", ocenio je Sinod nakon razgovora predsednika tog centra Nebojse Covica sa patrijarhom Pavlom i clanovima Sinoda.

U saopštenju SPC-a navodi se da je Covic tokom razgovora informisao Sinod da u finalnoj verziji "dokumenta UNMIK-a, nazvanog Standardi za Kosovo", nije uzeta u obzir nijedna kljucna primedba i sugestija Vlade Srbije.

Covic je, kako je navedeno, Sinod obavestio i da taj dokument ne stvara okvir za sustinsku autonomiju Kosova, kako je to predvidjeno Rezolucijom 1244 Ujedinjenih nacija.

Sinod je nakon toga ocenio da je Covicev stav o tom pitanju "jedini moguci".

Covica su danas primili patrijarh Pavle i clanovi Sinoda, Mitropolit crnogorsko-primorski Amfilohije, episkopi Sabacko-valjevski Lavrentije i Zahumsko-hercegovački Grigorije.

(Beta)

Najava Nebojse Covica

TRAZICEMO PONIŠTAVANJE ODLUKA SKUPSTINE KOSOVA

Vlasti u Beogradu ce zatraziti od sefa UNMIK-a Harija Holkerija da ponisti jucerasnje odluke Skupstine Kosova, medju kojima i onu o ponistenju 53 zakona Republike Srbije koji se primenjuju u Pokrajini, najavio je predsednik Koordinacionog centra za Kosovo i Metohiju Nebojsa Covic.

Ukoliko Holkeri to ne ucini, Koordinacioni centar ce predloziti Vladi Srbije i Savetu ministara Srbije i Crne Gore da odbaci sve uredbe UNMIK-a od 12. juna 1999. godine, rekao je Covic na konferenciji za novinare u Beogradu.

Od sefa UNMIK-a ce biti zatrazeno i da standarde za Kosovo vrati u okvire kojim se postuje Rezolucija 1244, jer u suprotnom, objasnio je Covic, vlasti u Beogradu nece imati argumente da uticu na kosovske Srbe da budu konstruktivan faktor na Kosovu.

Covic je ocenio da dosadasnji postupci UNMIK-a i kosovskih privremenih institucija predstavljaju "vadjenje" Kosova iz Srbije.

(Beta)

HOLKERI SRBIMA NUDI "ROG ZA SVECU"

ERP KiM Info-sluzba

Gracanica 11. decembar 2003

Dokument "Standardi za Kosovo" koje je jucer u Pristini predstavio javnosti sef UNMIK-a Hari Holkeri predstavlja najvećim delom reduciranu verziju radnog teksta s kraja novembra meseca u kojoj gotovo nijedan sustinski predlog Vlade Srbije i srpskih predstavnika u kosovskim institucijama nije uzaven.

Rec je o dokumentu koji predstavlja skup apstraktnih ideja bez jasno definisanog mehanizma merljivosti standarda, koji srpski narod na Kosovu i Metohiji tretira kao nacionalnu manjinu u jednoj para-drzavnoj tvorevini, koja se vec vise od cetiri godine gradi mimo Rezolucije 1244.

U dokumentu se ne pominje nikakva institucionalna veza Kosova i Metohije sa SCG, iako Rezolucija SB 1244 kao osnovni zadatak UNMIK-a pretpostavlja uspostavljanje "sustinske autonomije Kosova u okviru SRJ (SCG)". Takodje, u tekstu o standardima nema ni posebnih provizija o povratku "srpskog personala" na granice i u blizinu kulturno-istorijskih spomenika, a ne ostavlja se nikakva mogucnost nadleznim institucijama Srbije da se bave zastitom srpske kulturne bastine u svojoj juznoj Pokrajini.

Posebno su nedovoljno definisani standardi vezani za povratak prognanika i efikasnu istragu pocinjenih etnickih zlocina nad srpskim i ostalim ne-albanskim stanovnistvom za vreme uprave UNMIK-a.

Imajuci sve ovo u vidu pred nama je dokument koji predstavlja jos jedan korak ka uspostavljanju nezavisne albanske drzave - Kosovo - u kojoj, imajuci u vidu dosadasnje ponasanje albanskih lidera i njihovih pristalica, dugorocni opstanak srpskog naroda nece biti realno moguc, pogotovo kada se jednog dana povuku misija UN i snage KFOR-a.

Vlada Srbije i srpski predstavnici u institucijama Kosova i Metohije nipošto ne bi trebalo da ucestvuju u legalizaciji jednog ovakvog dokumenta, koji de facto prepravljaja Rezoluciju 1244 i vodi ka konacnom ukidanju suvereniteta SCG na ovim prostorima. Potrebno je preduzeti hitnu diplomatsku akciju sirokih razmera kako bi se sprecila dalja albanizacija juzne srpske pokrajine i misija UN i KFOR-a na Kosovu i Metohiji konacno vratila u okvire Rezolucije 1244.

Srpskoj zajednici na Kosovu i Metohiji nisu potrebni nekakvi apstraktno definisani manjinski standardi, koji se u potpunosti ne primenjuju ni u razvijenijim evropskim drzavama, vec pre svega jasno definisan institucionalni

okvir, u granicama Srbije, koji ce omogućiti dugorocan opstanak srpskog naroda na ovim prostorima i efikasnu zastitu njegove bogate kulturno-istorijske bastine.

"Proslava medjunarodnog dana ljudskih prava u Pristini" - jos jedna UNMIK-ova maskarada

ERP KiM Info-sluzba

10. decembar, 2003

Medjunarodni dan ljudskih prava se za divno cudo vrlo svecano obelezava i na Kosovu i Metohiji bogatim kulturno-umetnickim i sportskim programom u Pristini iako je ovaj grad, kao uostalom i najveći deo južne srpske Pokrajine, crna rupa ljudskih prava i prostor na kome se ona flagrantno krše već više od 4 godine medjunarodnog prisustva.

U saopštenju za štampu kancelarije visokog komesara za ljudska prava Dan ljudskih prava će danas biti obeležen sledećim programom:

11:00-11:30 Svecano otkrivanje "stuba mira" (na raskrsnici pored hotela Bachi??)

12:00-14:00 Veliki fudbalski turnir - UNMIK, KPS, KZK, KFOR protiv novog albanskog FK Pristina (na Pristinskom stadionu)

14:00-16:00 Izložba decjih slika (Foaje ispred Crvene sale u Sportskom centru)

16:00-18:00 Glavni događaj u Crvenoj sali Sportskog centra u kojoj će se održati kulturno umetnički program (ples i dramski skecevi) u organizaciji Global Motion Project-a. Na kraju će nagrada Ser Roberta Pila biti dodeljena "onim članovima kosovske zajednice koji su dali doprinos napretku društva)

Iz samog sadržaja programa nije tesko zaključiti da će ovo biti još jedna u seriji manifestacija koje medjunarodna zajednica organizuje prvenstveno za Kosovske Albance i medjunarodnu javnost. Slobodan dolazak Srba se tesko može očekivati, jedino ukoliko ne budu dovedeni u oklopnim vozilima i uz policijsku pratnju kako bi se obezbedila njihova sigurnost u toku proslave Dana ljudskih prava. Kako je tužno i ironično da se umesto aktivnog rada na uspostavljanju istih prava za sve građane Pokrajine situacija na terenu prikrija monoetničkim manifestacijama koje treba da daju lažnu sliku o kosovskoj stvarnosti. Posto je na Kosovu i Metohiji je misija UN-a već odavno postala javno pozoriste intriga i laži, ni danasnji događaji neće biti ništa neobično za ovdasnje prilike.

Dok se Dan ljudskih prava na Kosovu i Metohiji proslavlja nekim simboličkim kulturno-umetnickim programima istovremeno UNMIK policija, KFOR i druge kosovske institucije nisu u stanju već više od četiri godine da stvore minimum uslova za bezbedan zivot svih etničkih zajednica. Neuspeh se pravda raznim izgovorima ili se pažnja pokušava prebaciti na srpski, severni deo, Kosova koji je po mišljenju mnogih u UNMK-u glavna kocnica demokratizaciji Pokrajine.

Zar ne bi bilo bolje da se umesto ovakvih manifestacija koje su namenjene prvenstveno albanskoj javnosti ovaj dan proslavi intenzivnijim radom policije na istrazi etničkih zlocina koji su pocinjeni u ovoj godini i u kojima je desetak Srba, među njima i dvoje maloletne dece, izgubilo svoje zivote? Zar ne bi bilo bolje da se organizuje racija u 130 pristinskih bordela (koliko ih ima prema najnovijem pisanju britanskog Independenta 9 dec.) i u kojima se pored belog roblja (čak i maloletne dece) može kupiti, droga ili najsavremenije naoružanje, uključujući i razorni eksploziv Semeteks (opet po svedocenju britanskog Sandej Mirora, 7. dec.). Ovakva mesta nije tesko pronaci. Novinari Sandej Mirora su jednu od takvih "rupa" pronasli prekoputa rezidencije sefa britanske misije u Pristini. Ali ovaj, kada su glavne musterije ovih "salona" upravo pripadnici UNMIK policije i administracije citav problem postaje mnogo komplikovaniji.

Ovakve konkretne akcije bi sigurno bile značajnije nego UNMIK-ove maskarade čiji je cilj da prikriju tragicnu stvarnost i neuspeh misije UN, posebno u glavnom gradu Pokrajine gde od predratnih 40.000 Srba živi još samo 200-tinjak većinom starijih Pristevaca koji ne mogu slobodno da kupe ni hleba u prodavnici, a kamoli da idu na fudbalsku utakmicu ili da se priključe masi Albanaca prilikom otkrivanja nekakvog "stuba mira". Njihov geto u zgradi YU programa niko ne pominje u izveštajima i novinskim člancima, a oni hrabriji Srbi koji još rade pri misiji UN i OSCE-a redovno koriste lažne legitimacije sa anglosaksonskim imenima koje sasvim "legalno" dobijaju od svojih ustanova.

Program danasnje proslave uključuje i izložbu decjih crteza u Sportskom centru. Medjutim, svetskoj javnosti je malo poznato da danas u Pristini nema nijedne obrazovne ustanove koju pohađaju srpska deca ili studenti. Zapravo, preostalih 20-tak srpske dece iz Pristine svaki dan putuje u obližnje Laplje selo na nastavu pod policijskom pratnjom zato što nemaju osnovno pravo obrazovanja na sopstvenom jeziku. Naravno, organizatori će se sigurno pobrinuti da dovedu i nekoliko srpske dece u KFOR-ovom transporteru i prikazu i njihove crteze kako bi se citava manifestacija prikazala kao multietnička. Verovatno će to zabeležiti i kamere RTK kao veliki uspeh "nove kosovske demokratije", a g. Rugova ili g. Redzevi možda će podeliti deci bombone. Medjutim, stvarnost koja se krije iza danasnje proslave mnogo je tužnija i strasnija. Možda ono što najviše boli i nije tako teska situacija koliko je bolno licemerje medjunarodne zajednice koja uporno opravdava svoje neuspehe proizvodeći agoniju kosovskih Srba.

Neki iskreniji predstavnici UNMIK-a ironično kažu: Kada već ne možemo da obavimo svoj posao, pokušajmo barem da verujemo i ubedimo druge da se nešto ipak radi. Vazno je razmišljati pozitivno i videti samo lepe stvari, porucuju uz smesak.

Komentar protosindjel Sava Janjic

**Saopštenje za stampanje ERP KIM i SNV KIM:
Najnovija radna verzija Plana o primeni standarda
PUT U KONACNU SECESIJU KOSOVA I METOHIJE
ERP KIM Info-sluzba**

Gracanica, 05. decembar 2003. god

Najnovija radna verzija Plana o implementaciji standarda na Kosovu i Metohiji (Kosovo Standards Implementation Plan - KSIP) koji je u Beograd i Pristinu nedavno doneo podsekretar Stejt departmenta g. Mark Grosman, i koji u konacnoj formi treba da usvoji Kontakt grupa 10. decembra, i pored niza pozitivnih elemenata, ciji je cilj da poboljsaju zivot svih gradjana Pokrajine, posebno Srba, u osnovi ne sadrzi sustinske preduslove koje za resavanje konacnog statusa Pokrajine predvidja Rezolucija SB UN 1244 i vodi ka konacnoj secesiji Kosova i Metohije iz sastava Srbije.

Ukoliko se poslednja verzija Grosmanovog plana uporedi sa tekstom Rezolucije 1244 postaje sasvim jasno da je rec o jos jednom pokusaju da se izvrši revizija i selektivna primena Rezolucije 1244 koju moze da revidira ili ukine samo Savet Bezbednosti UN.

Rezolucija 1244 na dva mesta naglasava da je cilj Misije UN na Kosovu i Metohiji "uspostavljanje sustinske autonomije Kosova u okviru SRJ" (tj. SCG) i povratak "srpskog i jugoslovenskog personala" sa jasnim zadacima i mandatom, sto je preduslov za bilo kakvo dalje resavanje konacnog statusa.

Prva revizija ovih odredaba uradjena je prihvatanjem Ustavnog okvira za Kosovo koji je otvorio proces prenosnja ovlasčenja sa UNMIK-a na lokalne kosovske institucije bez ikakvih institucionalnih veza sa maticnom drzavom. Uvodjenje posebnih registarskih tablica bez saglasnosti Beograda, tolerisanje koriscenja zastave republike Albanije na javnim mestima (cak i nekim zvanicnim institucijama), ukidanje efikasne kontrole granice prema Albaniji i BJR Makedoniji kao i sveobuhvatni proces albanizacije juzne pokrajine Srbije uz nastavak etnickog terora i diskriminacije samo su neke od neposrednih posledica delovanja UNMIK-a koji ne radi na izgradnji "sustinske autonomije Kosova u okviru SCG" vec de facto omogucava izgradnju para-drzavnih institucija. Kao sto je svojevretno bombardovanje Srbije pocelo bez saglasnosti SB i sada vidimo jos jedan pokusaj da se zaobidje najvise telo UN i stvori strategija za secesiju Kosova i Metohije do 2005. godine. Osim toga Grosmanov plan ne sadrzi jasne principe o decentralizaciji Kosova i Metohije sto je bio jedan od preduslova za srpsko ucesce u izborima i privremenim institucijama Pokrajine.

Ukoliko se ovaj u osnovi nezakoniti proces nastavi sa ubrzanim prenosjenjem ovlasčenja sa UNMIK-a na kosovske institucije bez insitucionalne integracije Kosova i Metohije kao autonomne oblasti u sastavu SCG, na pregovarackom stolu ce ostati samo jedna jedina opcija - nezavisnost Kosova. Posmatran u tom svetlu Plan o implementaciji standarda samo je jedan od koraka ka potpunom (i de facto i de iure) institucionalnom odvajanju Kosova i Metohije od Srbije i Crne Gore i kao takav, ukoliko ne bude revidiran i ukoliko ga predstavnici Kontakt grupe prihvate bez predloga koje je vec spremila Vlada Srbije sa Koalicijom Povratak, predstavljace sustinsku reviziju Rezolucije 1244 i prejudiciranje konacnog statusa Pokrajine.

**Protosindjel Sava (Janjic) o nacrtu plana za sprovođenje standarda na Kosovu i Metohiji
UVOD U REVIZIJU REZOLUCIJE 1244 SB**

Predstavnici Kontakt grupe trebalo bi da do 10. decembra usvoje konacan tekst plana za spovodjenje standarda na Kosovu. Radnu verziju ovog dokumenta koji u osam tacaka detaljno objasnjava sta bi privremene kosovske institucije trebalo da preduzmu kako bi se i "zvanicno afirmisao princip "standardi pre statusa"" u Beograd i Pristinu sredinom novembra doneo je Mark Grosman, podsekretar americkog Stejtdepartmenta. Iako Grosmanov dokument detaljno govori o vladavini prava, slobodi kretanja, odrzivom povratku i pravima manjina, ekonomskom razvoju, vlasnickim pravima, dijalogu Pristine sa Beogradom i Kosovskom zastitnom korpusu, protosindjel Sava (Janjic), zamenik igumana manastira Visoki Decani, u razgovoru za "Danas" skrece paznju da ponudjeni plan ne predvidja nikakvu institucionalnu vezu Kosova i Metohije sa Srbijom i SCG, sto bi prema njegovoj oceni moglo da predstavlja "svojevrsnu reviziju Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti" koja vodi ka "secesiji juzne srpske pokrajine".

Pitanje granica

-Sustinska autonomija Kosova i Metohije u okviru Srbije nije apriori resenje konacnog statusa, kao sto tvrde pojedine zapadne diplomate, nego osnovni zadatak Misije UN kako bi se stvorili legitimni uslovi za otvaranje procesa resavanja konacnog statusa. Naravno, u skladu sa voljom naroda, ali ne samo na Kosovu i Metohiji, nego i u celoj SCG i na osnovu Helsinskog završnog akta iz 1975. godine, po kome se granice suverene drzave, posebno clanice UN, SE, OSCE i drugih medjunarodnih organizacija, ne mogu menjati bez njene saglasnosti. Kosovo i Metohija u svojoj istoriji nikada nisu bili zasebna drzavna tvorevina, tako da je nemoguće govoriti o vaspostavljanju neke ranije postojeće drzave. Jedino ako neko ne namerava da ponovo vaskrsne Veliku Albaniju koju su 1941. godine stvorili Hitler i Musolini - isticie protosindjel Sava.

- Ono sto odmah pada u oci u u ovom dokumentu jeste da se Beograd i Srbija u ovom tekstu pominju samo u kontekstu pregovora koji su zapoceti u Becu, bez ikakvih institucionalnih veza sa svojom juznom pokrajinom koja je pod privremenom upravom UN.

Bez obzira na niz pozitivnih elemenata, cije bi sprovođenje trebalo da omoguci laksi zivot nealbanskom

stanovnistvu, predloženi nacrt dokumenta više vodi secesiji Kosova i Metohije, nego što se temelji na sustinskim principima Rezolucije 1244 SB. Posebno zabrinjava to što nacrt ovog plana predstavlja svojevrsnu reviziju Rezolucije 1244, mada izvesni krugovi na Zapadu koji podržavaju nezavisnost Kosova i Metohije, u krajnjem slučaju, ne mogu da je izmene bez saglasnosti Moskve i Pekinga.

Rezolucija 1244, kao glavni dokument koji regulise rad Misije UN na Kosovu i Metohiji, jasno kaže da je "specijalni predstavnik generalnog sekretara UN ovlašćen da uz pomoć relevantnih međunarodnih organizacija uspostavi međunarodno civilno prisustvo na Kosovu kako bi se obezbedila prelazna administracija pod kojom bi narod Kosova mogao da uživa sustinsku autonomiju u okviru SRJ i koja bi obezbedila prelaznu administraciju dok ustanovljuje i nadgleda razvoj privremenih institucija demokratske samouprave, kako bi se obezbedili uslovi za miran i normalan život svih stanovnika Kosova".

U Ustavnom okviru za privremenu samoupravu na Kosovu ova tacka Rezolucije je izostavljena, mada se ona pominje i ponavlja u njenom drugom Aneksu. Na oba mesta u Rezoluciji 1244 govori se o uspostavljanju sustinske autonomije Kosova i Metohije u okviru SRJ, odnosno SCG kao osnovnog i glavnog preduslova za resavanje kosovske krize, odnosno konacnog statusa Pokrajine. To podrazumeva postojanje osnovnih institucionalnih veza izmedju matične države i njenog dela koji je pod privremenom administracijom Misije UN.

Autonomija može da postoji samo u odnosu na neki siri entitet, a ne kao samostalna celina ili para-državna tvorevina, što je UNMIK napravio od Kosova i Metohije u poslednjih četiri godine. Prihvatanje nacrta plana sprovođenja standarda bez ove sustinske odredbe Rezolucije 1244, zbog koje je Slobodan Milošević i pristao na prekid sukoba sa NATO, predstavlja prejedicanje statusa Pokrajine, što je u suprotnosti sa dokumentom SB. Postepenim prenosjenjem odgovornosti sa UNMIK na privremene kosovske institucije, bez ikakve veze sa odgovarajućim republičkim institucijama opstanak Kosova i Metohije u okviru Srbije, odnosno SCG postaje apstrakcija, a što vreme više odmice i praktična nemogućnost.

Standardi bez decentralizacije

U nacrtu plana za implementaciju standarda nigde se ne pominje pitanje decentralizacije i srpske samouprave na prostorima gde Srbi i stanovništvo koje se služi srpskim jezikom predstavlja relativnu većinu. To je veoma važan element, jer su kosovski Srbi upravo pristali da izadju na izbore tek posto im je obećano da će se uraditi odgovarajući projekat decentralizacije. Kosovo i Metohija može da bude sustinska autonomija u okviru Srbije, ali u okviru te autonomije srpskoj zajednici treba dati najveći mogući nivo samouprave i mogućnost jačih institucionalnih veza sa republičkim organima, naročito po pitanju zdravstva, školstva i drugih sektora od vitalnog značaja. U projekat decentralizacije trebalo bi uključiti i najznačajnije manastire koji moraju biti izuzeti iz jurisdikcije lokalnih opštinskih struktura sa odgovarajućim stepenom eksteritorijalnosti - smatra otac Sava.

*Na koji način bi Kosovo i Metohija moglo institucionalno da se poveže sa Beogradom i koliko je ova vlast, imajući u vidu sadašnji insitucionalni vakuum u samoj Srbiji, merodavna da pregovara oko dalje sudbine Pokrajine?

-Na početku misije UN, dok je u Beogradu na vlasti bio režim Slobodana Miloševića, odredba o sustinskoj autonomiji u okviru SRJ u zapadnim diplomatskim krugovima smatrana je nemogućom za sprovođenje. Odlaskom Miloševića UNMIK je, po inerciji, nastavio da to pitanje tretira na isti način, a ruku na srce ni iz Beograda nije bilo preterano jakog insistiranja na tome. Ipak, mislim da je moguće pronaci modalitete za integraciju sustinske autonomije Kosova i Metohije u institucionalne okvire Republike Srbije. Pre svega u Parlamentu Srbije bi morale da postoje stolice za predstavnike njene južne pokrajine, jer bi u protivnom svaki argument da je Kosovo deo Srbije bio i ostao retoricka figura za internu politicku upotrebu. Nažalost, pojedini zvaničnici vlasti u Beogradu neretko daju neodgovorne izjave tvrdeći da je Kosovo već izgubljena stvar i tako stvaraju lažan utisak da je srpski narod spreman da se odrekne dela svoje teritorije. Potrebno je imati u vidu da bi pristanak na secesiju Kosova i Metohije automatski inicirao proces dezintegracije Srbije. Srpska pravoslavna crkva čvrsto je podržala smernice Koordinacionog centra SCG i Srbije za Kosovo i Metohiju na osnovu kojih su donete Deklaracija i Rezolucija u republičkom i saveznom parlamentu u kojima se Kosovo i Metohija smatra delom državne teritorije. Pregovarački tim koji bude učestvovao u pregovorima, bez obzira na sastav, ima obaveznu da deluje po principima koji su afirmisani u ovim dokumentima.

* Kako komentarisete da se sa izuzetkom standarda o dijalogu sa Beogradom i "potrebom saradnje sa svim susednim zemljama" nigde ne pominju ni ekonomske, kulturne, saobraćajne, niti bilo koje druge veze Kosova i Metohije sa Srbijom, bez kojih se, ipak, ne mogu rešiti ni takozvana tehnicka i životna pitanja, a da se pri tome Kosovu upućuje na EU, SE i UN?

- Kosovo i Metohija se u Grosmanovom dokumentu već tretira kao poseban entitet. Prosto je nezamislivo kako se bez, pre svega institucionalnih veza, mogu resavati pitanja ekonomske, kulturne i druge prirode. Kosovo i Metohija mora najpre da zazivi kao sustinska autonomija u okviru Srbije kako bi se mogla resavati druga pitanja. UNMIK u tom procesu treba da bude posrednik, a ne sredstvo za održavanje para-državne tvorevine.

*Većina politickih predstavnika kosovskih Srba posebno spornom smatra odredbu o Kosovskom zastitnom korpusu, koju bi želeli da na svaki način izmene i u Ustavnom okviru. Koliko je realan zahtev za gasenjem KZK koji i ovaj nacrt programa pominje kao "komponentu mira i sigurnosti na Kosovu i u regionu", doduse sa redukovanim brojem pripadnika i odredjenim pravilima službe?

- Sef UNMIK Holkeri upravo je suspendovao 12 vodećih pripadnika te organizacije. Ako pogledamo istoriju

KZK, od njenog osnivanja u septembru 1999. do danas, gotovo ceo rukovodeci kadar je ili suspendovan, stavljen na crnu listu predsednika Busa i EU ili je u zatvoru. Ova organizacija je kompromitovana i samo predstavlja paravan za bivsu OVK koja de fakto nastavlja svoje destruktivno delovanje. Takodje je utvrdjena veza izmedju KZK i ANA. Ocekivati od piromana da budu vatrogasci apsolutno je apsurdno. KZK, prema misljenju kosovskih Srba, treba odmah rasformirati i nastaviti proces demilitarizacije Pokrajine. Postojanje organizacije kao sto je KZK nijednom se recju ne pominje u Rezoluciji 1244, ali zato ulazi u Grosmanov plan. S druge strane, ponudjeni nacrt plana sprovođenja standarda na Kosovu ne pominje prisustvo "jugoslovenskog i srpskog personala" o kome jasno govori Aneks 2 Rezolucije 1244, gde se kaze da ce "posle povlacenja, dogovorenom broju jugoslovenskog i srpskog personala biti dozvoljen povratak na Kosovo i obavljanje funkcija u vezi sa medjunarodnom civilnom misijom i medjunarodnim bezbednosnim prisustvom, obelezavanje/ ciscenje minskih polja, odrzavanje prisustva pri srpskim kulturno-istorijskim spomenicima i na glavnim granicnim prelazima". I ova odredba je potpuno ignorisana, jer je proizvoljno protumaceno da "personal" iskljucivo podrazumeva vojne jedinice. Nerealno je ocekivati da ce KFOR dopustiti rasporedjivanje tenkovskih brigada i artiljerije Vojske SCG oko manastira i na granicnim prelazima, sto bi bilo opasno ne samo za spomenike kulture, koji bi postali direktna meta terorista, nego i za same vojnike. Ali, prema odredbama Rezolucije 1244, sasvim je legitimno traziti zvanicno otavranje pokrajinskog predstavnistva Vlade Srbije u Pristini koje bi bilo u stalnoj koordinaciji sa odgovarajucim strukturama Misije UN, OSCE.... Moglo bi se razmisljati i o rasporedjivanju oficira za vezu Vojske SCG pri komandi KFOR u Pristini, a potom i pri komandama multinacionalnih brigada i lokalnim KFOR kontingentima koji obezbeduju srpske enklave. Umesto "anonimnih" sastanaka na administrativnim prelazima, susreti bi se redovno odrzavali na Kosovu i Metohiji i preko ovih predstavnika resavali bi se problemi direktno vezani za srpsku zajednicu, njenu bezbednost i zastitu kulturnih spomenika srpskog naroda. Na taj nacin bi se aktivnosti koje vec sprovodi Koordinacioni centar samo prosirile na terenu i zvanicni predstavnici nase Vlade i Vojske SCG zvanicno doveli na Kosovo i Metohiju kao deo svoje suverene teritorije.

*Koliko ovaj nacrt garantuje uslove za zastitu duhovne i kulturne bastine kosovskih Srba?

-Jedan od problema je i sto ovaj dokument veoma malo govori o zastiti nase kulturne bastine, koja se prakticno stavlja u nadleznost Ministarstva kulture u prelaznoj kosovskoj vladi. Za Crkvu, kao najveceg vlasnika kulturnih dobara, to je neprihvatljivo. Smatramo da bi trebalo razmisljati o formiranju zasticenih zona bar oko prioriternih objekata, kao i o preciznijem regulisanju pitanja zastite i nadleznosti nad nasim spomenicima. Kosovski ministar kulture gospodin Brajsori nikada nije zasao ni u jednu nasu crkvu. Stavljanje nase kulturne bastine pod staranje UNMIK za godinu, dve znaci da ce se ona naci u nadleznosti Ministarstva kulture Kosova u kome nema nijednog Srbina i koje ne poseduje kredibilitet i profesionalnu strucnost da se bavi pitanjem srpske kulturne bastine. Upravo se priprema novi kosovski zakon o kulturnim dobrima koji se radi se bez konsultacija sa SPC sto je neprihvatljivo. Uradjene su dve verzije nacrta ovog zakona u cijem su sastavljanju ucestvovali samo kosovski Albanci. Predstavnici Saveta Evrope koji nadgledaju ovaj proces odbacili su oba nacrta i predlozili evropski koncept o kome se sada raspravlja. U svakom slucaju, bez obzira na konacno resenje statusa Pokrajine srpska kulturna bastina mora da ostane u iskljucivoj nadleznosti odgovarajucih institucija Srbije, pre svega SPC kao najveceg vlasnika kulturnih dobara i Ministarstva kulture Srbije. U protivnom, u kratkom periodu izvrsice se albanizacija srpske kulturne bastine i naci najznacajnji manastiri, najlepse freske i ikone pokazivace se svetu kao nekakva "kosovarska" bastina koja nema nikakve veze sa Srbijom i srpskim narodom koji je on uz velike zrtve sacuvao i tokom pet vekova otomanske vladavine.

* Kako kosovski Albanci reaguju na ponudjeni dokument?

- Reagovanja su uglavnom negativna, jer albanski lideri zele da nametnu princip "status pre standarda", objasnjavajuci da bez pune vlasti i kontrole na Kosovu i Metohiji kao nezavisnoj drzavi nisu u mogucnosti da ispune navedene zahteve. Ova ideja izgleda kao pokusaj da se kuca sagraadi od krova, bez zidova i cvrstih temelja i za sada je medjunarodna zajednica ne prihvata. Druga opasnost je da se nizom propagandno-simbolicnih aktivnosti stvori utisak da se standardi ispunjavaju. Nedavno je gospodin Redzeqi pred kamerama RTK podelio kljucve srpskim povratnicima u okolini Istoka, dok se istovremeno dalje pritisak na preostale Srbe i onemogucava povratak prognanih u druge delove Pokrajine, kao sto se skoro dogodilo u Musutistu kod Suve Reke. Tu je vise rec o politickom marketingu, nego o iskrenoj nameri jer o sustinski cilj lidera kosovskih Albanaca i dalje ostaje nezavisno albansko Kosovo koje bi bilo centar objedinjavanja svih tzv. albanskih teritorija na Balkanu.

*Sta mislite o pozivu Harija Holkerija, sefa UNMIK, vlastima u Srbiji da se javno izvini za ono sto se dogodilo na Kosovu i Metohije, kako bi se bi smanjile tenzije na terenu?

- Niko ne moze da porekne da iskreno izvinjenje predstavlja univerzalni moralni cin. Medjutim, siri kontekst situacije u Srbiji i njenoj juznoj pokrajini sasvim legitimno postavlja pitanje da li i lideri kosovskih Albanaca i rukovodstvo UNMIK duguju izvinjenje kosovskim Srbima, Romima, Gorancima, Bosnjacima i ostalima koji vec vise od cetiri godine stradaju pod upravom Misije UN. Rec mora da budu potkrepljene konkretnim delima. Pokajanje (metanoia) na grckom jeziku znaci promenu nacina misljenja i delanja, a ne teatralno zaljenje zbog pocinjene greske. Aktuelni predstavnici vlasti u Beogradu, posebno najvisi predstavnici SPC vise puta su izrazili svoje iskreno zaljenje zbog stradanja nevinih civila na Kosovu i Metohiji bez obzira na njihovu nacionalnost, a monasi i svestenstvo pomagali su stradalicima svih nacionalnosti. Svoje neslaganje sa politikom Slobodana Milosevica opozicija je delatno potvrdila promenom vlasti i izgradnjom nove demokratske

Srbije koja je danas najmultietnickija drzava Balkana.

Dok su bojovnici OVK, a sada vodeci politicari u Pristini, organizovali ili tolerisali ubijanje i kidnapovanje stotina Srba, rusenje crkava i grobalja, predstavnici opozicije u Srbiji, koji su sada na vlasti, grcevito su se borili da promene nedemokratski rezim i Srbiju usmere ka svetlijoj buducnosti. Neki od njih su likvidirani, zatvarani i premlacivani na ulicama Beograda i drugih gradova Srbije. Ne moze niko da od njih sada zahteva da prihvate politicku i moralnu odgovornost za ono sto sami nisu pocinili i da zapocnu jednostrani proces pomirenja sa bivsim vodjama OVK koji jos uvek sprovode antisrpsku kampanju na Kosovu i Metohiji i nisu spremni da priznaju nijednu svoju gresku. Takav jednostran akt ne samo da bi ugrozio politicki položaj vlade u Beogradu, nego bi i opravdao nastavak etnickog terora na Kosovu i Metohiji. Bez obzira na sve probleme, Srbija je usla u 21 vek drugacija nego sto je bila ranije, a na Kosovu i Metohiji casovnik je stao jos u junu 1999. godine ili mozda cak negde u 19. veku.

J. Tasic, DANAS

N. MALKOLM: VECINA SRBA SHVATA DA JE KOSOVO ZA NJIH IZGUBLJENO

Moderator: Iliriana BAJO

Privedio: Srdjan KUSOVAC

Britanski istoricar Noel Malkolm (Malcolm), autor je knjiga "Bosna - kratka istorija" i "Kosovo - kratka istorija"

RFE: Dogadjaje na Kosovu u protekle cetiri godine u velikoj meri su diktirale zapadne sile, smatra istoricar Noel Malkolm. One su odlucile sta ce se desavati i, sto je vaznije, kaze Malkolm, sta se nece desavati. Bilo je dosta napretka u prakticnim stvarima. Generalno uslovi zivota su popravljani.

MALKOLM : Ali ja mislim znacajne stvari su one koje nisu uradjene. Najvaznija od njih svakako je suocavanje sa pitanjem konacnog statusa.

Politika koja je sprovedjena u protekle cetiri godine, to je sasvim jasno, je da su zapadne vlade odlucile da je u njihovom interesu da one u ovom momentu nisu zabrinute buducnoscu na duge staze i da jednostavno pokusavaju da upravljaju situacijom na kratke staze.

RFE: Malkolm kaze da licno nema dilema kada je o buducnosti Kosova rec.

MALKOLM: Dugorocno, siguran sam, Kosovo ce biti potpuno nezavisno od Srbije ili od Srbije i Crne Gore sta god da bude teoretski status. Siguran sam da dugorocno nema buducnost kao deo srpskog politickog entiteta.

RFE: Noel Malkolm kaze da smatra da za takav njegov stav postoje jaki istorijski razlozi.

MALKOLM: Kosovo je, u moderno doba, bilo deo nekog entiteta sa vlascu u Beogradu samo kada je zauzeto 1912. A kada se to dogodilo vecina stanovnistva Kosova bili su Albanci koji nisu zeleli da budu pod bilo kakvom vlascu Beograda. I to je osnova istorije Kosova HH veka. Naravno, ako odete natrag u srednji vek naci cete zaista dokaze srpskih tvrdnji, ali za to morate da se preskocite vise od pola milenijuma istorije. A mi se moramo suociti sa realnoscu situacije u poslednjih stotinu godina jer govorimo o stanovnistvu koje zivi tamo, a ljudi imaju osnovna prava koja moraju biti postovana.

RFE: Malkolm ne veruje da bi cinjenica da su vecina Albanaca na Kosovu muslimani mogla u nekim evropskim zemljama imati bitan uticaj na odluku o konacnom statusu Kosova.

MALKOLM: Za vreme rata u Bosni cesto je govoreno da neki zapadni politicari nisu skloni bosanskoj vladi jer im se ne svidja ideja da muslimani zive u srcu Evrope. O tome sam cuo neke zanimljive opaske ali nikada nesto sto bi bilo konkretan dokaz da su takva osecanja diktirala politiku.

I ja mislim da u slucaju Kosova zapadne diplomate i politicari generalno shvataju da islam nema nikakvu znacajnu politicku ulogu na Kosovu. Imao je odredjen znacaj u politici u Bosni nakon 1990. ali zaista nema ulogu u politici na Kosovu.

RFE: Kada je rec o situaciji u samoj Srbiji, Noel Malkolm smatra da vecina Srba shvata da je Kosovo za njih izgubljeno.

MALKOLM: Srbija ima veliki problem vezan za ekonomiju, modernizaciju i priblizavanje Zapadu sto mnogi ljudi zele. To je proces koji je bio prekinut, cak i koji je bio krenuo u suprotnom smeru u proteklih deset godina.

Mislim da su zapravo ti problemi vazniji za obicne glasace u Srbiji od pitanja polaganja prava na teritoriju i to na teritoriju, da budemo iskreni, na koju velika vecina Srba cak nema nameru ni da ode, a kamoli da na njoj zivi. Naravno, kada stvari u ekonomiji i politici ne idu kako treba lako je razviti zastavu i naterati ljude da kazu: "Da mi veoma vodimo racuna o tim pitanjima". To je praktcno postao jedan psiholski sindrom u politici kao zamena za pravu politiku odnosno za ono sta bi politicari trebalo da istaknu kao prioritet - a to su prakticni problemi. Ja smatram da vecina Srba zaista ima bitnijih stvari o kojima bi se brinula nego o polaganju pravo na teritoriju i to na teritoriju za koju zapravo znaju da je izgubljena.

RFE: Malkolm smatra da su pitanja statusa vazna najvise u tom smislu sto ako nisu resena predstavljaju prepreku za neke druge procese. To je, kaze slucaj na Kosovu ali i u Bosni gde je Dejtonskim sporazumom stvorena neresiva situacija

MALKOLM: Moc data dvama entitetima znaci da jos uvek postoji mogucnost da srpski politicari iz Beograda govore o konacnom prisjedinjenju Republike Srpske srpskoj drzavi.

RFE: Lako je reci, kaze Noel Malkolm, ostavimo ta pitanja po strani, granice nece biti vazne kada svi budemo u Evropskoj uniji.

MALKOLM: To je jednostavno netacno. Granice i status imaju veze. Ako pitate bilo koju medjunarodnu kompaniju zeli li da ulaze u teritoriju ciji status i granice nisu jasni reci ce: ne, ne zelimo da investiramo. Zato iz prakticnih razloga ja mislim da su ova pitanja vaznija od pitanja integracije u evropske institucije.

Razgovor preuzet sa sajta

Radio slobodna Evropa

Christian Science Monitor

17. novembar 2003. godine, ponedeljak

Misljenja citalaca, str. 8 Pisma

KOSOVO SE SPREMA ZA SVOJE IZBEGLICE

Povodom clanka od 5. novembra "Dalek je put do kuce za kosovske izbeglice". Tragicni ratovi na prostoru bivse Jugoslavije ostavili su gorko nasledje razaranja i izbeglica. Duboko se saosecam sa svim izbeglicama koji su napustile Kosovo pre, u toku i nakon rata 1999. godine i zelim da se oni vrate svojim domovima. Kosovari, zajedno sa misijom UN ovde i ostalim predstavnicima medjunarodne zajednice naporno rade kako bi stvorili bezbedne uslove za njihov održiv povratak.

Na moju inicijativu, albanski politicki lideri, predstavnici privremenih institucija i nesrpskih zajednica obratili su se izbeglicama otvorenim pismom u junu mesecu: "Podrzavamo vas povratak na Kosovo. Ne "pozivamo" vas da se vratite svojim domovima zato sto je Kosovo vas dom i vi imate pravo da ovde zivite u miru. Kosovo je vas dom, kao i nas. Mi zelimo i radimo na tome da se vratite i zivite u miru sa nama kao nasi susedi u duhu medjusobnog postovanja"

Veoma smo zahvalni Vladi SAD sto je ulozila 14 miliona dolara za povratak izbeglica. Ove godine Vlada Kosova koju vodi Demokratska stranka Kosova, ciji sam ja predsednik, izdvojila je 10 miliona evra iz svog budzeta kako bi podrzala povratak, izgradnju kuca i razne projekte za povratnike. Druge vlade trebalo bi da slede ovaj primer. Mi mozemo da izgradimo demokratsku buducnost a nasu decu samo ako Kosovo postane bezbedan i prosperitetan dom za sve njegove gradjane.

Hasim Taci

Pristina, predsednik Demokratske stranke Kosova

KRATKA BIOGRAFIJA HASIMA TACIJA

Hasim Taci se rodio 24.04.69. godine u Srbici na Kosovu i Metohiji. Studirao je istoriju na Pristinskom univerzitetu, a neko vreme je proveo u Svajcarskoj i Nemackoj. Cesto je vidjan u krugovima albanskih emigrantskih i nacionalistickih krugova. Taci je postao vodeci studentski aktivista Nezavisnog studenskog udruzenja 1991. godine i otvoreni pobornik ideje nezavisnog Kosova i sve-albanskog ujedinjenja. Bio je politicki blizak emigrantskoj marksisticko-lenjinistickoj organizaciji "Nacionalni pokret za Kosovo". U periodu izmedju 1992 i 1993 prosao je tajnu vojnu obuku u Albaniji zajedno sa pripadnicima grupe Adema Jasarija spremajuci se za oruzane akcije na Kosovu i Metohiji. U decembru 1993. godine ucestvovao je u formiranju prvog "glavnog staba" OVK zajedno sa Azemom Suljom, Sokolom Basotom, Dzeladinom Gasijem, Ali Ahmetijem, Dzavidom Haljitijem, Kadri Veselijem, Lahi Ibrahimijem i ostalima. Godine 1993. Taci je imenovan za komandanta tzv. Operativne zone OVK za Malisevo i vec deluje kao aktivni clan drenicke grupe OVK koju predvodi Adem Jasari. Taci je osumnjicen da je ucestvovao u teroristickoj akciji 25. maja 1993 g. blizu Glogovca gde je zajedno sa Rafetom Ramom, Jakupom Nurimom, Sami Ljustakuom i Idrizom Kadrijem ubio dvojicu i tesko ranio petoricu srpskih policajaca. Tacijevo ucesce u ovoj akciji kasnije je potvrdio njegov saucesnik Rafet Rama na sudskom procesu u Pristini 11. jula 1997. godine. Druga teroristicka akcija koja se pripisuje Tacijevoj grupi izvršena je na putu Mitrovica-Pec, pored sela Sipolje gde je jedan srpski policajac ubijen, a drugi ranjen iz zasede. U martu 1999. god. Taci postaje politicki lider OVK i u tom svojstvu ucestvuje kao vodja albanskog pregovackog tima u Rambujeu na posebnu inicijativu Medlin Olbrajt, sefa americke diplomatije. U toku NATO bombardovanja od marta do juna 1999. godine Taci je najvise vremena provodio u Albaniji koordinisuci aktivnosti OVK protiv srpske vojske i policije. Postoji osnovana sumnja da je umesan u ubistvo Ahmeta Krasnicija tzv. ministra odbrane u ilegalnoj Rugovinoj vladi "Republike Kosova". Krasnici je zajedno sa Tahiom Zemajem organizovao drugu paravojnu grupaciju FARK koju je finansirao Rugovin premijer u egzilu Bujar Bukosi. U clanku Njujork Tajmsa: Kosovski pobunjenici osumnjiceni za egzekucije u sopstvenim redovima, Krisa Hedziza od 25. juna 99 pominje se da je Taci verovatno organizovao egzekucije i drugih svojih politickih i vojnih rivala. Nakon rata, Hasim Taci postaje politicki lider druge najvece albanske partije na Kosovu i Metohiji - PDK (Demokratske partije Kosova). Njegovo poznato ratno ime je bilo "zmija". Za Hasimom Tacijem je Interpol zvanicno raspisao medjunarodnu poternicu koja je i dalje na snazi. Ministarstvo pravde Srbije podnelo je Haskom Tribunalu veliki dosije sa dokazima i svedocenjima o zlocinima koji su pocinjani po naredbi ili sa znanjem Hasima Tacija. Za sada je Tribunal samo pokrenuo optuznicu protiv Fatmira Ljimaja, Tacijevog prvog zamenika koji je optuzen da je organizovao logor za likvidaciju i zlostavljanje Srba, Roma i drugih civila u Lapusniku. Ljimaj se trenutno nalazi u pritvornoj jedinici Tribunala u Seveningenu

DA LI JE KOSOVO ZAISTA SPREMNO ZA POVRATAK PROGNAKNIKA?

Pismo g. Hasima Tacija od 17 novembra 2003. godine bi verovatno bilo veliko ohrabrenje za vise od 200.000

srpskih prognanika koji vec cetiri godine ne mogu da se vrate svojim domovima kada bi njegove reci zaista bile iskrene i potkrepljene konkretnim delima. Medjutim, kod Hasima Tacija nedostaje i jedno i drugo. Samo ove godine dogodilo se nekoliko napada albanskih ekstremista na srpske povratnike u kojima je zivot izgubilo desetak Srba. Medju zrtvama su dvoje ubijene i petoro ranjene srpske dece iz srpske enklave (Gorazdevac) u zapadnom delu Kosova i Metohije. Kosovski Parlament i Vlada su cak odbili inicijativu SPC da se odrzi minuta cutanja u znak solidarnosti sa ovim zrtvama.

Iako je Vlada Kosova objavila pismo u kome poziva Srbe na povratak, nijedan, albanski lider, ukljucujuci i g. Tacija, nikada nije nista konkretno ucinio da bi podrzao proces povratka i stvorio barem minimum bezbednosti za povratnike. Pozivati nekoga da se vrati a istovremeno ne garantovati povratnicima i njihovim porodicama minimum bezbednosti i dostojanstvenog zivota je vise od ironije. Taci i ostali albanski lideri takodje ne uticu na svoje lokalne (opstinske) predstavnike da podrze povratak i omoguce Srbima slobodan pristup bolnicama, skolama i drugim ustanovama. Najnovija vest, grupu srpskih povratnika nedaleko od Prizrena, na jugu Kosova i Metohije, kamenovala je grupa Albanaca rekavsi da im nikada nece dozvoliti povratak.

Vladika Artemije koji pokusava da obnovi barem jednu od 112 pravoslavnih crkava koje su porusili ekstremni albanski muslimani posle rata nije do sada uspeo da podigne iz rusevina nijednu od ovih oskrnavljenih svetinja, iako je 2001. god. g. Taci sa predstavnicima Vlade Kosova obecao pred tadasnjim sefom americke Misije u Pristini g. Menzisom da ce pomoci obnovu crkava cak iz budzeta Vlade. Ovaj detalj samo je jedan u nizu od mnogih neispunjenih obećanja.

Situacija na Kosovu i Metohiji je i dalje teska jer vecinska albanska zajednica, koju predvode lideri bivse ekstremisticke OVK, cinu sve kako bi se na terenu sprecio povratak Srba i drugih etnickih grupa, a preostali Srbi proterali iz Pokrajine. Njihov cilj jeste da stvore drugu etnicku albansku drzavu na Balkanu (pored Republike Albanije). U atmosferi svakodnevnih napada, koje belezi i medjunarodna stampa, unistavanja srpskih crkava i grobalja, etnicke diskriminacije, nepostojanja slobode zivota i ispovedanja hriscanske vere, reci bivseg lidera OVK zvuca kao jos jedna gorka ironija. Jedan od Tacijevih prvih saradnika, Fatmir Limaj je vec pred Haskim sudom i osumnjicen je zbog organizovanja zlocina i zlostavljanja Srba i umerenih Albanaca. Za samim g. Tacijem je izdata poternica Interpolu zbog njegove proslosti pa jedna takva licnost tesko moze da zadobije poverenje Srba i onih Albanaca koji zele da vide Kosovo i Metohiju kao savremeno, multietnicko, multireligiozno i demokratsko drustvo.

Iako mi, Kosovski Srbi, stalno slusamo o milionima evra koji se izdvajaju za nas povratak i bolji zivot nase zajednice, ove godine se vratilo samo petstotinjak izbeglica u svoje enklave gde su za njih sagradjene skromne kuce. Ovo pokazuje da su rezultati na terenu u ozbiljnom raskoraku sa recima g. Tacija, ciji je cilj, kao uostalom i vecine albanskih zvanicnika sa Kosova i Metohije, da zadobiju medjunarodnu podrsku bez konkretnih rezultata ili tacnije receno da afirmisu princip - prvo status, pa onda standardi.

protosindjel Sava Janjic

Zasto Misija UN skriva od javnosti stvarno stanje na Kosovu i Metohiji

POVODOM POCETKA SARADNJE BEOGRADA I UNMIK NA ISTRAZIVANJU ZLOCINA OVK

Rezultati misije UN/KFOR-a koje kosovski Srbi svakodnevno osecaju na svojoj kozi

Brojni nereseni slucajevi napada na Srbe nakon dolaska mirovne misije na Kosovu i Metohiju postavljaju legitimno pitanje: da li je uloga UNMIK policije da spreči i kaznjava zlocine ili da samo registruje pocinjena zlodela albanskih ekstremista i izrazava "iskreno zaljenje"

Konacno, posle cetiri godine, UNMIK i predstavnici MUP Srbije pocinju neposredniju saradnju na istrazivanju zlocina koji su pocinjeni na Kosovu i Metohiji u toku i nakon oruzanog sukoba. Neposredno posle promene vlasti u Beogradu i rusenja rezima Slobodana Milosevica Ministarstvo pravosudja sa Vladanom Baticem na celu uputilo je predstavnicima UNMIK i Haskog tribunala obimnu dokumentaciju o mnogobrojnim zlocinima koji su pocinjeni na Kosovu i Metohiji nad neduznim srpskim i ostalim nealbanskim stanovnistvom.

MUP Srbije je zahvaljujuci zalaganju generala Sretena Lukica zapoceo i aktivno istrazivanje zlocina koji su pocinili pojedini pripadnici policije i vojske Jugoslavije, cime je dat znacajan doprinos rasvetljavanju sudbine nestalih Albanaca. Medjutim, meseci prolaze, a predstavnici Haskog tribunala i UNMIK uporno tvrde da ne poseduju verodostojne dokaze o zlocinima albanskih ekstremista, cija se kampanja etnickog terora, nastavlja nesmanjenom zestinom uzimajuci svoj krvav danak koji su, medju mnogobrojnim zrtvama, "platila" deca iz Gorazdevca i clanovi masakrirane porodice Stolic iz Obilica.

Novu promenu odnosa izmedju UNMIK i Beograda oko pitanja pocinjenih zlocina verovatno je pokrenuo tekst nedavno objavljen u Vecernjim novostima sa fotografijama pripadnika OVK koji u rukama drze odsecene glave zarobljenih Srba. U prvom trenutku predstavnici UNMIK bili su u nedoumici kako da komentarisu ovaj tekst, ali se ubrzo pokazalo da je istraga ovog slucaja pocela jos avgusta 2003. godine, nakon sto su u jednoj napustenoj albanskoj kuci u selu Prilep kod Decana pronadjene pomenute fotografije.

Neki predstavnici UNMIK smatraju da je lakse drzati Albance pod kontrolom njihovih vodje znaju da optuznice protiv njih mogu biti aktivirane cim prestanu da se ponasaju kooperativno. Medjutim, dogadjaji na terenu pokazuju da su ovi lideri shvatili UNMIK strategiju kao znak slabosti i garanciju sopstvenog imuniteta pa su nastavili da koordinisu ekstremisticke napade, ne ustezuci se da otvoreno prete cak i najvisim UNMIK predstavnicima, koristeći situaciju u svoju korist. Upravo pod pretnjom bivsih struktura OVK Kosovo je

iznenada napustio i Hans Hakerup, jedan od sefova UNMIK, kome su albanski krugovi zestoko zamerali blisku saradnju sa Beogradom i promenu proalbanskog kursa Bernarda Kusnera.

"Pakt sa đjavalom"

Bilo bi veoma tesko poverovati da obavestajnim sluzbama UNMIK i KFOR nije poznata sumnjiva i mracna proslost sadasnjih albanskih lidera, ali mnogi analiticari procenjuju da je preterana medjunarodna tolerancija, izmedju ostalog, posledica i njihove aktivne saradnje sa NATO snagama u toku bombardovanja SRJ 1999. godine. Ne mozemo da zaboravimo da je slican "pakt s đjavalom" napravljen svojevremeno sa Osamom bin Ladenom u vreme avganistanskog rata (u toku 80-ih godina), kada su zapadni vojni instruktori obucavali Osamu i njegove mudzahedine kako da se bore protiv ruskih snaga. Tome treba dodati i nehoticno priznanje Ricarda Holbruka koji je u memoarima napisao da je slican "pakt s đjavalom" napravljen u toku rata u Bosni kada su zapadne obavestajne sluzbe organizovale ili dopustale dolazak mudzahedina u Bosnu kako bi ojacali snage Alije Izetbegovica.

Situacija se od tada, ipak, radikalno izmenila. Rusi vise nisu neprijatelji Zapada, a Osama i njegovi "borci za slobodu" postali su protivnik broj jedan za SAD i zapadni svet, narocito posle tragedije 11. septembra 2002. godine. Milosevic vise nije strasilo Balkana i Srbija se sve vise priblizava evro-atlantskim integracijama zajedno sa ostalim bivsim jugoslovenskim republikama. Mozda su jedini dinosauri iz tog vremena ostali na Kosovu, gde albanski lideri ne mogu da shvate da su zatocenici sopstvenih anahronih nacionalistickih ideja koje Zapadu vise nisu potrebne.

Ali, problem na Kosovu je u tome sto Zapad zaista vise nema mnogo izbora. Nije na vreme stvorena nova politicka elita koja bi Kosovu dala evropski imidz. Iskreno receno, bivse vodje OVK koje su posle rata ugrabile moc ne izgledaju mnogo spremne da vlast prepuste drugima i izgube kontrolu nad ilegalnim transakcijama i svercom droge koji im donosi milione evra. Kosovo je opet u corsokaku i Evropa bi najradije ovaj problem gurnula pod tepih da nije isuvise blizu zapadnoevropskih drzava u kojima albanska mafija preuzima monopol u prostituciji i trgovini narkoticima.

Javna tajna koja se prepicava po UNMIK-ovim kuloarima jeste da je Stajnerov prethodnik Hans Hekerup dobio "ponudu koju niko ne moze da odbije". Nakon sporazuma Hekerup-Covic kojim je uspostavljen prvi zvanicni kontakt izmedju UNMIK-a i Beograda bivsi lideri OVK zapretili su Dancu da ce i on i njegova zena dobiti metak u celo ukoliko se smesta ne skloni iz Pristine. Bivsem danskom ministru odbrane nije bilo nepoznato s kim ima posla pa je odmah spakovao koferu. Zamenio ga je Mihael Stajner ciji je jedini stvarni uspeh u tome sto je u pedeset i drugoj godini konacno pronasao izabranicu svoga srca, mladu sluzbenicu UNMIK-a Albanku - Bukuriju Baljaj, nekadasnju blisku prijateljicu Hasima Tacija. Umesto ozbiljnog rada dosadasnji sefovi UNMIK-a, ukljucujuci "prvjenca" avanturistickog duha Bernarda Kusnera pretvorili su Misiju UN u pozoriste intriga. Onima kojima je u svemu ovome najmanje do smeha jesu kosovski Srbi.*

Strah od saveznika

Dodatni razlog za prilicno oprezan odnos prema bivsim vodjama OVK mogao bi biti i strah da bi njihovo hapsenje moglo dovesti do javnih nereda i napada na medjunarodni personal, kao u Iraku. Na Kosovu je jos dosta ekstremista i sa vecinskim muslimanskim stanovnistvom, posebno u pasivnim ruralnim podrucjima koja su izrodila danasnje politicke lidere, ova pokrajina nimalo nije imuna na ideje vahabi islama koje predstavljaju ideologiju Al Kaide. Ukoliko se ovo zaista pokaze kao istinita tvrdnja, bice veoma tesko opovrgnuti cinjenicu da su UNMIK i KFOR de fakto postali taoci ekstremista koje su svojevremeno zapadne obavestajne sluzbe naoruzavale protiv Srba.

Nazalost, ponavlja se ista prica. Nekadasnji prijatelji "zapadnih vrednosti" kao sto su bili Osama bin Laden i Sadam Husein izrodili su se u najvece protivnike zapadne civilizacije i predvodnike "koalicije zla" prema recima americkog predsednika Dzordza Busa.

Kada se prisetimo dogadjaja iz 1998-1999. godine zapravo jedini razlog koji je doveo do toga da NATO prihvati OVK kao svoje saveznike jeste njihov zajednicki cilj da se oslobode Milosevicevog rezima nanoseci mu poraz bas na Kosovu koje je smatrano za jedno od najjacih uporista njegove politicke moci i licne politicke harizme. Predstavljajuci secesionizam kosovskih Albanaca kao borbu za ljudska prava, izgledalo je kao sasvim opravdan izgovor kako bi se pokrenula masivna medijska i diplomatsko-vojna kampanja koja je trebalo da Milosevica baci na kolena.

Naravno, neki jos i danas diskutuju koliko je zapravo vojna intervencija bila neophodna, ali tesko da bilo koji objektivni posmatrac moze da porekne da je prava humanitarna katastrofa na Kosovu i Metohiji pocela upravo kada su pale prve NATO bombe na gradove Srbije.

Cak i da je sam djavo tada rekao da je protiv Milosevica, bio bi primljen u saveznstvo, naoruzan i poslan u rat. Istovremeno, kosovski Albanci koji su otvoreno pozdravili NATO bombe u svakom slucaju nisu mogli ocekivati da ce to izazvati blagonaklonu reakciju njihovih srpskih komsija. Naravno, napravili bismo ozbiljnu gresku ako bismo izjavili da je situacija na Kosovu pre bombardovanja bila dobra, ali cinjenica je da su prve bombe stvorile takav stepen animoziteta da je bilo realno ocekivati tragican rasplet dogadjaja.

Mozda bi se cak moglo reci da je takav razvoj dogadjaja otvoreno provociran kako bi se pred zapadnom javnoscu opravdala vojna intervencija protiv jedne suverene evropske zemlje, koja je na svojoj teritoriji imala sukob relativno niskog intenziteta sa pobunjenim secesionistickim snagama. Cinjenica da UN nisu zvanicno odobrile intervenciju bila je dodatni razlog za ratne planere da pronadju hitan i dovoljno ubedljiv nacin kako

da svoju javnost privole da podrži nastavak bombardovanja.

Izvestaji u kojima se operisalo sa stotinama hiljada prognanih i ubijenih Albanaca, razrušenim gradovima, koncentracionim logorima podgrevali su uverenje zapadnog sveta da su Srbi jedini krivci, a da su pripadnici OVK čestiti borci za slobodu svog naroda. Dogadjaji koji su ubrzo usledili pokazali su pravu sliku stvarnosti. Posle povlacenja jugoslovenskih snaga, koje je proteklo bez ijednog incidenta, snage KFOR predvođene NATO usle su na Kosovo i Metohiju. Istovremeno sa njima, iz Albanije i kosovskih suma pojavile su se bande OVK koje su odmah preuzele vlast u kosovskim gradovima i započele kampanju terora: hapšenja, ubistva, mučenja civila u logorima i druge zločine o kojima su detaljno izveštavali uzasnuti zapadni novinari, pripremani da će na Kosovu i Metohiji naići na srpske paravojsne snage koje će ubijati albanske povratnike. U većini slučajeva KFOR nista nije učinio kako bi sprecio iseljavanje srpskog stanovništva iz gradova i sela. Nekoliko dokumentarnih filmova iz tog vremena koje su snimali Albanci i Turci pokazuju kako vojnici KFOR čak otvoreno pomazu Srbima da napuste svoje domove kao da njihov mandat nije bio da obezbede sigurnost za sve zajednice, nego da Kosovo pretvore u etnicki čistu albansku pokrajinu. Na stotine srpskih sela je opljačkano i zapaljeno, hiljade stanova i kuća u većim gradovima su zauzeli Albanci uprkos prisustvu međunarodnih snaga. Zato sadašnje pozivanje Srba da se vrate u svoje porušene ili zauzete domove zvuči kao gorka ironija.

Pređrasude i demokratija

KFOR je objašnjavao da je njihov osnovni zadatak sprečavanje povratka jugoslovenske vojske. Takođe jedan od praktičnih prioriteta bio je stvaranje uslova za smestaj vojske i tehnike kao i organizovanje komplikovane vojne komandne strukture organizacije koju sačinjavaju pripadnici više različitih nacionalnih armija. Istovremeno, jezgro UNMIK činila je mala grupa međunarodnih službenika, od kojih je većina prosvi iskustvo bosanskog rata na Kosovo i Metohiju stigla sa velikim pređrasudama prema Srbima. Nedostatak stvarne motivacije i želja za brzom zaradom dodatno je učinila UNMIK krajnje korumpiranom i birokratskom organizacijom koja se najviše bavila samom sobom.

Bernard Kusner je odmah objavio početak nove ere demokratije, iako su svaki dan stizale zastrasujuće vesti o ubistvima, rusenjima crkava, otmicama i pljačkanju srpske imovine. Bezbednosni vakuum koji je nastao zbog neadekvatne strategije KFOR i gotovo potpunog odsustva ili neobučenosti UNMIK policije ubrzo su popunili "novi oslobodioci" koji zapravo nikada nisu dobili nijednu bitku protiv jugoslovenske vojske. Ostricu njihove pobedničke euforije najbolnije su osetili preostali Srbi, Romi, Bosnjaci, Hrvati i umereni kosovski Albanci koji su odmah obeleženi kao neprijatelji novog režima koji su predvodili Taci, Haradinaj i Ceku. Odmah je postalo jasno da je vizija budućnosti Kosova OVK bila suprotna onome što je Zapad želeo i što je nalažala Rezolucija 1244 SB. Ipak, "nestašluci" saveznika i dalje su tolerisani zato što je Milošević i dalje bio u Beogradu i što su se svi problemi konačno mogli opet prebaciti na njegov režim i Srbe u celini.

Tek nekoliko meseci posle dolaska UNMIK i KFOR postalo je jasno da Jugoslovenska vojska ne namerava da se vraca na Kosovo i Metohiju i da pravila angazovanja mirovnih snaga treba ozbiljno preispitati. Medjutim, već je bilo kasno za bilo kakvu ozbiljniju promenu na bolje. Bande OVK su već etnicki očistile najveći deo Pokrajine. Granice prema Makedoniji i Albaniji ostale su sirom otvorene tako da su već početkom 2001. godine makedonski Albanci potpomognuti svojom braćom sa Kosova krenuli u sopstvenu borbu za otrepljenje pod vidom borbe za sira prava albanske zajednice.

Istovremeno, tone oruzja nastavile su da se slivaju iz Albanije preko klanaca Prokletija budući da granicu niko nije obezbedjivao. Neki predstavnici KFOR i UNMIK shvatili su da pravi problemi više nisu u Beogradu, nego u sopstvenom dvoristu, iako se većina i dalje držala starih pređrasuda i nastavila da gleda kosovske Albance kao jedine žrtve, zatvarajući oči pred njihovim ekstremizmom i organizovanim kriminalom.

"Pakt sa đjavalom" što reče Mr. Holbruk... ali kako sada izaci iz njega?

Zar je trebalo čekati bas četiri godine ili se namerno cutalo od samog početka?

Istorijska fotografija prilikom zaključenja sporazuma o transformaciji OVK u KZK (Hasim Taci, Bernard Kusner, gen. Majkl Džekson, Agim Ceku i gen. Vesli Klark)

Kraj "medenog meseca"

Četiri godine su prošle a da nijedan predstavnik UNMIK ili KFOR nije javno priznao greske počinjene u prvim mesecima misije kada je najviše nevinih ljudi stradalo ili nestalo. Iako mnogi u NATO u privatnim razgovorima priznaju da je "medeni mesec sa Albancima završen", Kosovo je zvanično i dalje "uspešna priča". U nameri da opravdaju svoje neuspehe i obezbede podršku javnosti za nastavak misije čak su snimljeni i neki igrani filmovi koji predstavljaju pripadnike UNMIK i KFOR kao hrabre borce koji razdvajaju srpske i albanske paravojsne snage. Na taj način se uporno prikriva istina da je KFOR na Kosovu zatekao zapravo pripadnike OVK i razne klanove mafije, a s druge strane nezasticene srpske i druge nealbanske civile koji su ostali da žive u svojim malim enklavama.

Zato je bilo neophodno napraviti ravnotežu zločina, pa je srpski deo Kosovske Mitrovice prikazivan u štampi i izveštajima UNMIK kao uporište "najopasnijih srpskih ekstremista". A zapravo sav njihov "ekstremizam" bio je u tome što nisu hteli da dopuste da ih snadje ista sudbina kao i druge etnicki očiscene kosovske gradove, pa su spontano organizovali otpor albanskom prodoru na sever Pokrajine, većinom naseljen srpskim živiljem.

Iako niko ne može da negira postojanje radikalno raspoloženih elemenata koji su ostali u kosovskim enklavama, severna Mitrovica je paradoksalno ostala mnogo više multientnicki grad nego ijedan drugi grad u

Pokrajini kojim dominiraju kosovski Albanci. Medjutim, Misija je morala da nadje opravdanje po svaku cenu, ne samo zbog nastavka vojnog prisustva na Kosovu i Metohiji, nego i zbog sve vecih potreba angazovanja zapadnih oruzanih snaga u mirovnim misijama u Avganistanu i Iraku. Neuspeh mirovnih misija u Bosni i Kosovu i Metohiji doveo bi u opasnost druge poduhvate, kao i celokupnu ideju "humanitarne intervencije" koja se na Bliskom istoku pretvorila u izgovor za novi "naftni imperijalizam". Zbog svega toga potrebno je da se istina o stvarnom stanju na Kosovu i Metohiji drzi dovoljno daleko od ociju javnosti.

Trenutno je gotovo celokupno rukovodstvo bivseg Milosevicevog rezima u Hagu, dok inicijatori i glavni akteri kosovske kampanje etnickog terora uzivaju u lovorikama pobednika. Pojedine zapadne diplomate im neretko laskaju govoreci im da su upravo oni ti koji Kosovo treba da povedu u pravcu Evrope. Mozemo samo da se nadamo da ova nepravda i nedostatak objektivnog pristupa kosovskom problemu nece potrajati dugo i da ce svi zlocinci, bez obzira kojoj etnickoj grupi pripadali, doci pred lice pravde. Ovo ce biti najmanje sto se moze uciniti za hiljade nevinih ljudi koji su izgubili zivote u toku i posle kosovskog sukoba samo zato sto nisu hteli da prihvate sovinizam i mrvnju kao smisao svog zivota.

Tekst je napisan ekskluzivno za dnevni list "Danas" koji ga je objavio u svom Vikend izdanju za 29-30 novembar 2003 godine.

Pise: Protosindjel Sava (Janjic)

*Ovaj dodatak je naknadno dodao autor i nije objavljen u izdanju Danas-a. Fotografije i tekstove ispod fotografija je autor takodje naknadno dodao.

ERP KiM Info-sluzba

Jubilarna proslava 25 godina jedine srpske svetinje na africkom kontinentu, crkve svetog apostola Tome u Johanesburgu (Juznoafrička Republika)

Srpska zajednica u Africi, koja nije malobrojna (racuna se da ima preko 10 000 Srba, a nezvanicno cak nekoliko desetina hiljada), proslavila je jedan znacajan i vredan paznje jubilej. Naime, na dan sv. apostola Tome 19. oktobra, proslavljeno je 25 godina od podizanja srpske crkve sv. Tome u Johanesburgu ciji je znacaj za nas narod ovde ogroman, jer je to jedina srpska crkva na celokupnom prostranom africkom kontinentu

Posle mnogo decenija svoga boravka u Juznoj Africi (poceli su da naseljavaju ovu daleku zemlju negde oko 1880. godine), ovdasnji Srbi su 1977. godine, svojim trudom i zalaganjem kupili imanje za buducu crkvu površine oko 20 000 m2. Naredne 1978. tadasnji episkop Australijsko-Novozelandski Nikolaj, dolazi u Johanesburg i na veliku radost i odusevljenje srpskog naroda, osvecuje temelje hrama sv. apostola Tome. Crkva je posvecena ovom svetitelju po krsnoj slavi ktitora hrama, brata Mila Stojakovica iz Bosanskog Grahova. U ovom svetom hramu, evo vec 25 godina, Srbi se mole Bogu, krstavaju, vencavaju, ispovedaju, pricescuju, slave krsno ime i okupljaju raznim drugim povodima, jer ceo ovaj kompleks sa hramom, crkvenom salom, kucom i prostranom portom zaista je mesto gde se svaki Srbin, u ovoj dalekoj zemlji, oseca kao u svojoj otadzbini.

Na ovoj jubilarnoj proslavi imali smo veliku cast da ugostimo izaslanika Njegove Svetosti Patrijarha Srpskog gospodina Pavla, dragog nam i visokog gosta, Njegovo Preosvestenstvo Episkopa Sumadijskog gospodina Jovana koji je bio u pratnji rektora kragujevacke bogoslovije protojereja, dr. Zorana Krstica. Poslednji put, jedan srpski episkop, bio je u poseti juznoafričkoj parohiji 1996. godine (tadasnji episkop Australijsko-Novozelandski gospodin Luka), tako da su parohijani presretni docekivali i sretali svoga vladiku. Prvi dan po dolasku vladike Jovana, ambassador SCG u Pretoriji, gospodin Srdjan Hofman, priredio je u vladikinu cast prijem na kome su prisustvovali ambasadori pravoslavni drzava i predstavnici pravoslavni crkava u Johanesburgu. Sutradan, uoci sv. Tome, u hramu je sluzeno praznicno vecernje sa petohlebnicom, a zatim se preslo u crkvenu salu na proslavu. Prvo je izvedena praznicna priredba na kojoj je crkveni hor pevao srpske pesme, a deca su recitovala stihove o svetom Tomi, podizanju crkava i srpskoj slozi. Procitana je i cesticna Njegove Svetosti Patrijarha Srpskog gospodina Pavla koju upucuje nadleznom svesteniku, crkvenom odboru i svim parohijanima povodom 25 godina od podizanja srpske crkve u Johanesburgu. Na kraju je Njegovo Preosvestenstvo Episkop Sumadijski gospodin Jovan urucio dve patrijarsijske gramate. Prvu, posthumno, bratu Milu Stojakovicu ktitoru hrama. Ovu gramatu je u ime svoga dede i svoje porodice primio unuk pokojnog ktitora. Druga gramata je namenjena svim svestenicima, clanovima crkvenog odbora i parohijanima koji su na bilo koji nacin pomogli podizanje naseg hrama u Johanesburgu i svima koji su i posle toga pa do dana danasnjeg brinuli o ovom svetom hramu.

Posle dodele gramata., vladika se obratio okupljenom narodu (koji je ispunio salu) jevandjelskim recima, briznom i mudrom poukom oca svojoj deci, recima nauke Bozje. Vladika Jovan (koji ima velikog iskustva iz dijaspore - bio je osam godina episkop u Americi) je porucio da je jedno od najvaznijih obelezja svakog hriscanina sposobnost za prastanje, priblizavanje jednih prema drugima i teznja ka slozi, a takodje i volja za cinjenje dobra bliznjima po onoj jevandjelskoj reci, sto zelite da vama cine ljudi, tako cinite i vi njima. Ukazao je i na jos jednu sustinsku i nasusnu potrebu Srba gde god se oni nalazili, pa i ovde u dijaspori, a to je crkvenost i jos bolje upoznavanje svoje svete vere. Dakle, sto se vise okupljamo na svetoj liturgiji i sabiramo u nasem hramu na molitvi, to cemo biti slozniji i lakse cemo prebroditi nevolje i iskusenja koja nas u zivotu snalaze. Parohijani su pazljivo slusali vladikinu besedu i svi smo imali velike duhovne koristi od bogomudrih

reci naseg dragog episkopa Jovana. Proslava je nastavljena do ponoci uz srpsku hranu i muziku. Sutradan, na dan sv. apostola Tome, vladika Jovan je sluzio svetu arhijerejsku liturgiju i u produzetku osvestao slavski kolac i zito. Nakon toga, vladika je narodu okupljenom u hramu govorio o znacaju i smislu slave kod Srba. Za domacina hramovne slave iduce godine, prihvatio se brat Nicifor Anicic koji vec dugo godina zivi u Johannesburgu.

Posle proslave sv. Tome, episkop Sumadijski Jovan ostao je sa nama jos dva dana i za to vreme se sretao i razgovarao sa juznoafrikkim parohijanima, a uprlicen je i bratski susret i razgovor sa mitropolitom Johannesburga i Pretorije gospodinom Serafimom.

Ova poseta srpskog vladike juznoafrikkim Srbima do koje je doslo povodom jubileja hrama, puno je znacila nasem narodu u Johannesburgu i Pretoriji i sav narod je jednodusan u zelji da takve posete u buducnosti budu sto cesce jer i ovim cedima Srpske Pravoslavne Crkve, iako zive na dalekom kontinentu, potrebni su (u ovom smutnom i duhovno osiromasenom vremenu) saveti, duhovno rukovodjenje i mudre pouke duhovnih pastira, nasih crkvenih velikodostojnika i duhovnih otaca, episkopa SPC, koji vekovima jos od svetog Save brinu o dusama i spasenju pravoslavnih Srba.

Neka bi dao Bog da ova jedina srpska svetinja u Africi, hram sv. apostola Tome, do kraja sveta bude svetionik i putovodj u zivotu svakog Srbina koji se Bozijim promislom nastanio na ovom dalekom kontinentu, da docekamo jos mnogo jubileja, da se jos mnoge generacije Srba posle nas u ovom hramu mole Bogu, krstavaju, vencavaju, ispovedaju, pricescuju, nalaze leka i utehe dusama svojim i da se u ovom hramu uce najuzvisenijim vrednostima, idealima i cilju covekovom u ovom prolaznom svetu i zivotu.

Jeromonah Pantelejm (Jovanovic), SPC - Johannesburg

SLICNE SUDBINE: KOSOVO I METOHIIJA I CECENIJA

SUDBINA OCA ANATOLIJA CISTOUSOVA

Imao je diplome dva fakulteta i pred njim je bila dobra karijera. Ali, u njemu je bila i zelja da sluzi Bogu. I ona je prevagnula.

Anatolij je poceo da posecuje sluzbe u hramu Vozdizenja Casnog Krsta u Stavropolju. Demobilise se 1993. Njegovi ukucani bili su zadivljeni takvom promenom u zivotu glave porodice.

Rasporedjen je 21 marta 1994 da sluzi u Ceceniji pod protorejcem Petrom Cvetojevim. Bez oklevanja se uputio u Grozni, u kome je vrilo i mirisalo na oruzanu pobunu cecenskih terorista. Kada je u decembru 1994 doslo do vojnih akcija, hram se nasao u sredistu dejstava. Jedna od prvih granata pogodila je drugi sprat parohijskog doma, a nekoliko drugih pogodila su samu crkvu. Bogosluzenja su nastavljena u kripti hrama. Otac Anatolij je hrabro isao, ne obaziruci se na metke i granate Mantija mu je bila izresetana, ali se on nije obazirao, isao je kod onih koji su ga cekali - vojnici i mestani. Ispovedao je, pricescivao, krstio...

Prema recima ocevidaca koji su branili zeleznicu stanicu u Groznom, cecenski teroristi su, posle bezuspesnih jurisa poceli psiholosko iscrpljivanje branilaca. Teroristi su uhvatili oca Anatolija i doveli ga pred braniocce da ih pozove na predaju. Vojnici su bili prenerazeni kad su videli svestenika sa teroristima. Medjutim, otac Anatolij odbio je da bilo sta poruci. Samo ih je bez reci osenio krsnim znakom.

Svedoci kazu joS da je otac Anatolij posle hvatanja bio u jednom rejonskom logoru. Tamo su ga ubili i tako je otac Anatolij Cistousov mucenicki skoncao od ruku svojih cuvara. U Moskovskoj patrijarsiji postoji fotografija tela oca Anatolija posle pogubljenja, koju su napravili njegovi dzelati.

Puska Pravoslavna Crkva se moli za svestenika Anatolija Cistousova koji je do kraja dostojno ispunjavao svoj pastirski dug pod teskim okolnostima i koji je smrću zapecatio vernost Hristu.

ZLOCIN OVK I NAD MONASIMA NA KOSMETU KO JE ODRUBIO GLAVU OCU HARITONU?

Zlocini albanskih terorista iz redova "OVK" protiv Srba, srpske vojske i policije ali i svojih sunarodnika poceli su jos 1996. godine a pojacani su narednih godina sve do bombardovanja Jugoslavije. Nesmanjenim intezitetom zlocini su nastavljani i sa dolaskom medjunarodne vojne i civilne misije. Na Kosmetu ni danas nema bezbednosti za Srbe.

Albanski teroristi ne stede nikoga ko se nadje na ubilackom putu zlocinaca iz redova "OVK". Odsecanje glava, delova tela, paljenje ubijenih Srba su svojstveni teroristima OVK. I ocu Haritonu iz manastira Sveti Arhandjeli kod Prizrena zlikovci su odrekli glavu.

Monah Hariton je glavom platio izlazak iz porte manastira 15. juna 1999. godine kada je krenuo u kupovinu u Prizren. Albanski teroristi su ga prvo kidnapovali a onda odveli u nepoznatom pravcu. Njegovo telo je pronadjeno posle 15 dana na groblju u Tususu kod Prizrena ali sa odsecenom glavom. Nakon njegovog kidnapovanja mi smo otisli iz manastira da bi se kasnije jedan po jedan ponovo vratili u manastir - kaze otac German staresina Svetih Arhandjela.

Z. Vlaskovic

Posle izjave sefa UNMIK-a Holkerija da Beograd preuzme odgovornost zbog zlocina pocinjenih na Kosovu i Metohiji

VLADIKA ARTEMIJE: "NEMA IZVINJENJA DOK NAM DRZE NOZ POD GRLOM"

Vladika Artemije, u svojoj izjavi za radio "Dojce Vele" kaze da je Holkerijeva ideja cinicna. "Mislim da je odraz krajnjeg cinizma kada se nekome drzi noz pod grlom, a od njega se jos trazi i da trazi oprostaj, izvinjenje od zlocinaca, koji ga tog momenta kolje" ukazao je vladika Artemije, isticuci da "to ne znaci da mi negiramo da je bilo zlocina i za vreme Milosevica". Vladika Artemije takodje naglasava da je zlocina bilo "i mnogo pre Milosevica od strane Albanaca prema Srbima". "Uostalom, oni koji su krivi za eventualne zlocine prema Albanacima nalaze se u Hagu. A ovi koji su krivi za danasnje zlocine prema Srbima, gde se oni nalaze? - Na slobodi, na Kosovu i Metohiji", zakljucuje vladika Artemije u izjavi za "Dojce Vele".

OBMANJIVANJE SVETSKE JAVNOSTI

Gracanica 29. novembar 2003. god

U svom najnovijem interjuu za ugledni italijanski dnevnik Corriere della sera od 27. novembra 2003. god.

"Predsednik Kosova" Ibrahim Rugova jos jednom je pokusao da obmane svetsku javnost predstavljajuci se za velikog mirotvorca i zastitnika hriscanstva na Kosovu i Metohiji.

"Balkanski Gandi" kako italijanski dnevnik naziva g. Rugovu govori sa simpatijama o hriscanstvu, Albancima kao narodu zapadnog opredeljenja, s ponosom pominje albanske rimokatolike koji su se borili protiv Osmanlija i nagovestava osvecenje temelja velike rimokatolicke katedrale posvecene Majci Terezi koju bi trebalo da osveti sam papa Jovan Pavle II. U prvi mah citaoci bi mogli da pretpostave da je rec o coveku i drustvu u kome se afirmisu hriscanske vrednosti, tolerancija i zapadno-evropska kultura.

Medjutim, stvarnost je sasvim drugacija. G. Ibrahim Rugova i pored cetiri meseca koja je proveo na usavrsavanju na Sorboni i papine fotografije u svom salonu ima vrlo malo razumevanja za autenticne vrednosti hriscanstva na prostoru na kome je izabran za predsednika. Stavise, on nijednom recju ne spominje postojanje srpskih pravoslavnih hriscanskih spomenika koji cine vise od 90 procenata celokupnog kulturno-istorijskog blaga Kosova i Metohije. Nijednom recju ne pominje vise od 100 srpskih crkava i manastira koje su albanski ekstremisti porusili nakon zavrsetka oruzanog sukoba 1999. godine sto sam nikada nije javno osudio. Stavise, prilikom posete tadasnjeg americkog predsednika Bila Klintonu u novembru 1999. godine Pristini Ibrahim Rugova je u prisustvu episkopa Artemija i predstavnika SPC javno pravdao rusenje srpskih svetinja kao toboze "politickih crkava". Ovo nije nova teza "balkanskog Gandija". Jos u avgustu 1995 godine javno rekao "da su manastiri i crkve na Kosovu bili albanski i da su ih Srbi okupirali unistivsi pritom veliki broj albanskih crkava". Ovu tezu vec papagajski ponavljaju brojni kosovski kvazi-istoricari ciji je cilj da postojanje hriscanstva na ovim prostorima iskljucivo poistovete sa albanskim rimokatolicanstvom.

Gospodin Rugova koji se smatra "velikim mirotvorcem" direktno je blagoslovio i podrzao paravojnu organizaciju FARK (Oruzane snage Republike Kosova) koje su finansirane iz fondova njegovog premijera u emigraciji Bujara Bukosija i kojima je komandovao bivsi oficir JNA Tahir Zemaj, koga su kasnije ubili pripadnici rivalske OVK. FARK je zajedno sa OVK ucestvovao u akcijama protiv srpske vojske, policije i civilnog stanovnistva i jedina razlika izmedju ove dve organizacije, kao uostalom izmedju Rugovine LDK i Tacijeve PDK ili Haradinajeve AAK jeste u tome da svaki od njih upravo zeli da preuzme najveći deo kolaca od ilegalne trgovine i politicke moci. Prema Srbima odnos ovih partija i paravojsnih jedinica je bio manje vise isti, iako je, mora se priznati, OVK uvek prednjacila u zlocinima i nasilju nad Srbima. Kada su zapocele prve akcije OVK protiv srpskih vlasti i civilnog stanovnistva jos od 1996. godine Rugova je svesno obmanjivao svetsku javnost da je rec o tajnim akcijama "srpske obavestajne sluzbe". Kasnije, kada mu je i samom zapretila opasnost od OVK uspeo je da sa porodicom prebegne u Italiju uz pomoc predsednika Milosvica koji mu je "velikodusno" obezbedio prebeg. Odmah posle dolaska u Italiju gde je docekan kao veliki mucenik Rugova nastavlja kampanju protiv Srba tvrdeci da je maltene celo Kosovo pretvoreno u pustos. Njegova celokupna politicka aktivnost je bila i ostala fasada navodnog pacifizma iza koga se krije nedostatak jasne vizije modernog demokratskog drustva i postovanja osnovnih prava svih gradjana bez obzira na njihovo etnicko poreklo. Ibrahim Rugova je bio i ostao manje vise simbol koji su stvorili zapadni mediji kao pandan Slobodanu Milosevicu. Medjutim svaki pazljiviji analiticar vrlo lako ce zakljuciti da Ibrahim Rugova prakticno postoji i deluje samo kao figura bez stvarne politicke inicijative i moci. Mozda je citava tajna njegovog politicnog uspeha upravo u nesposobnosti njegovih rivala iz bivse OVK da operu svoju ratnu biografiju i afirmisu sebe kao stvarne demokratske lidere.

Za gospodina Rugovu Srbi i ostali ne-albanci predstavljaju samo amorfnu masu "nacionalnih manjina" koje treba da ukrasi toboznu multietnicnost Kosova. Napadi u kojima stradaju srpska deca i starice za njega su samo incidenti koji "kvare imidz Kosova". On nikada nije posetio nijednu pravoslavnu crkvu i nijednu srpsku enklavu za razliku od svojih kolega iz PDK i AAK koji s obzirom na svoju OVK proslost mogu da sebi priuste poneki izliv postovanja i prema Srbima. Svakako, kao razlog tome u intevjuu italijanskom dnevniku on pominje bezbednosne razloge, ali sasvim je dobro poznato da glavnu opasnost za Rugovu ne predstavljaju Srbi vec upravo rivalske albanske organizacije sa cijim se liderima obavezno susrece samo u medjunarodnom prisustvu i uz jako policijsko obezbedjenje UNMIK specijalaca. Medjutim, Taciju i Haradinaju izgleda da nije stalo da sada uklone Rugovu jer njegov imidz koji je stvoren u toku devedesetih godina predstavlja trenutno jedan od jacih aduta za dobijanje nezavisnosti. Pravi obracun pristalica rivalskih partija nastao bi tek nakon proglašenja nezavisne drzave, naravno ukoliko do toga ikada dodje.

Na kraju, mozemo da zakljucimo da je ovaj intervju jos jedna od citavog niza Rugovinih sarenih laza ciji je cilj da po svaku cenu ulepsa tragicnu kosovsku realnost i prikrije postojanje otvorene etnicke diskriminacije i nasilja protiv ne-Albanaca i pravoslavnih hriscanskih spomenika. Koliko tolerisanje rusenja crkava,

skrnavljenja grobalja i nemog posmatranja progona srpskog stanovništva ima ikakve veze sa idealima Majke Tereze svaki citalac sam može da rasudi.

Komentar: protosindjel Sava Janjic
ERP Kim Info-sluzba, Gracanica

"Bila je to prva vjera naseg naroda. Dzamije su nastale poslije"

Kosovo: Rugova se "preobraća"; "simpatija prema hriscanstvu"

Corriere della sera, 27. novembar 2003.

PRISTINA (Kosovo) _ Predsjednice Rugova, da li je tacno da ste se obratili u hriscanstvo?

Osmijeh, duga tisina. Ibrahim Rugova je ipak sef jedne "multietnicke" drzave, sa 90 posto muslimana, koja se odrzava od novca (i) od mnogih islamskih zemalja. Stari uenik Rolana Barta zna kako da odmjeri rijecci: "Da kazemo ovako. Danas imam jednu simpatiju prema hriscanском i zapadnom obrazovanju".

Mozemo li da to nazovemo duhovnim uzrastanjem, ovo sto sada vrsite?

"Nase je obrazovanje zapadne provenijencije. A i istorijski, prva je vjera koju su Albanci praktikovali bila hriscanstvo. Dzamije i ostalo je doslo kasnije. Vec sa Ilirima, sa Rimljanima bili su u ovim krajevima fermenti hriscanstva. A sa Osmanlijama jedan je dio ovog naroda uz pomoc sile preveden na islam. Ovo se desilo nakon Skenderbega i njegovog otpora Turcima".

Povratak korijenima ...

"Desilo se veoma duboko islamsko prodiranje i ono se prenosi i danas u imenima i obicajima naseg naroda. Hriscani i muslimani su se integrisali jednom odredjenom harmonijom. Jedina premisa nase egzistencije je recipročna tolerancija. Bez nje bismo nestali: mi kosovari, ali i Albanci i Makedonci. Tako da danas, u ovoj klimi, svako može da odabere religiju, tradiciju koja ga bolje predstavlja".

Ali, vi ste predsjednik Kosova ...

"Moj kulturni i duhovni interes je potpuno lican. Vidite li onu sliku? (pokazuje ulje na platnu, portret na zelenoj površini, rad jednog kosovskog slikara) To je portret Pjetra Bogdanija. Bio je veliki episkop na Kosovu, u 16. vijeku se borio protiv islamskog prodiranja u ovoj zemlji. Izuzetna licnost, veoma aktuelna za nekoga ko zeli da razumije ovo doba konfrontacije izmedju drustava (kultura)".

Kada cete se krstiti?

Jos jedan osmijeh: "Vidjecemo... Sada je moj cilj prije svega politicki: zelim da ostvarim stvarnu toleranciju izmedju hriscana i muslimana".

Rugova zaustavljen na ulicama Pristine. Vec godinu dana kruze glasine da se "Gandi Balkana" obratio, taj istorijski vodja koga osporavaju kosovski lideri, ali je jos uvijek snazan sa politickom vecinom. Jedan italijanski sveštenik prati ovaj duhovni put od '99, od Rugovinog rimskog egzila, kada su ovu zemlju "srbizirale"

Miloseviceve trupe i bombardovao NATO: " Da li se obratio? Pokusao je sveštenik da izbjegne nase pitanje koje smo mu postavili prije nekoliko mjeseci - ne znam da li je oportuno da se to otkrije. U svakom slucaju, pitajte njega." I to smo ucinili: jednog novembarskog jutra, predsjednik Kosova, umjesto da izbjegne pitanje, ustaje se iz svoje bogate fotelje, na prvom spratu zgrade na bregovima Pristine, i prati nas u obliznju salu, pred model jedne katedrale, boje alabastra. " To je moj san: mauzolej za Majku Terezu, veliku hriscanку i veliku Albanku. Dizajnirali su ga dva italijanska arhitekta, Bruno Valente i Djuzepe Durastanti. Bio sam u Vatikanu. Pokazao sam projekt i vasem ministru Butiljeneu."

Ali, zar se taj novac ne bi mogao iskoristiti za hitnije stvari?

"Projekat ce biti finansiran od individualnih donacija. U svakom slucaju, nama trebaju ovi simboli. A i nece se sa sumom namijenjenom za crkvu mnogo promijeniti ekonomija zemlje".

Koje zemlje? Vi govorite o nezavisnosti, a Amerikanci su odredili jedan datum (2005), ali Kosovo jos ovisi o Beogradu, bar formalno...

"Bicemo nezavisni prije 2005. To je realisticna hipoteza"

Ali, rat je 99 vodjen, kaze se, za multietnicko Kosovo: Albanci muslimani blizu Srba hriscana. A ovdje je sve albanizirano. Mislite li da Evropa može da prihvati Kosovo bez Srba?

"Ovo ce da bude multietnicko drustvo, kao Evropa. Tacno je, prvi utisak je da su natpisi, spomenici, jezik albanski, ali samo zato sto je vecina stanovništva vec albanska. Nakon rata su se smanjile srpska, turska, bosnjačka i romska manjina. To ne znaci da za njih nece biti mjesta".

Minimalno mjesto: na Srbe se puca. A i vi, koliko ste puta posjetili manjine?

"Nekoliko sam to puta uradio. Ali, ograničen sam u sluzbenim izlascima zbog sigurnosnih motiva".

Ali, vi ste nakloni povratku Srba u zone kao sto su Pec, koje kontrolisu italijanski vojnici, gdje sazivot izgleda nemoguc?

"Da. Vec ima sedam hiljada povratnika. Ali, to ovisi o individualnom izboru, ne o beogradskoj propagandi koja stvara samo destabilizaciju".

U Becu, na prvim pregovorima izmedju Albanaca i Srba od 99. bili ste samo vi. Sefovi bivse UCK su odbili.

"Ja sam bio kao predsjednik Kosova. Konstatovao sam da su drugi oklijevali. Ali to je dio normalne dijalektike u jednoj demokratiji".

Da li je tacno da je Beograd spreman da prepusti Kosovo u zamjenu za 2 milijarde dolara i brz ulazak u EU?

"Nagadjanja. Ne znam nista o tome. Za nas, cijena koju smo platili bio je rat. Zatim, ako Srbi zele u EU, to je njihov problem".

Haski tribunal istrazuje ne samo zlocine koje je pocinio Milosevic, nego i aktuelni kosovski lideri, na celu sa

Tacijem i Cekuom. Da li cete ih predati?

"Mandat Karle del Ponte se proteze na citav Balkan, a i na Zapad. Kao i sve zemlje, mi namjeravamo da saradjujemo. Ali, ako treba da se izvrse hapsenja, to nije nas zadatak, to je u kompetenciji UN, koje trenutno administriraju ovom regijom".

Ovaj dio Balkana (Kosovo, Albanija, Makedonija, Crna Gora) su cetiri strane kriminala. Evropu brine trafficking droge, oruzja, ljudi. Kako mislite da je razuvjerite?

"Problem je slobodno kretanje u zoni. Sada je ograniceno, ako si normalna osoba, ako si kriminalac neometeno. Nesto u kontrolama ne funkcioniše. UN i evropske organizacije mora da shvate da se granice cuvaju na jedan drugi nacin, ne blokirajuci onoga koji zeli steci legalno bogatstvo. Na primjer, ja zelim veliki autoput od Pristine do Draca, da bi roba mogla da dodje na Jadran a da ne ide na planine gdje vladaju krijumcari. Ali to je projekat koji ce tesko proci".

Koliko treba da traje medjunarodno prisustvo na Kosovu?

"Misija UN vec prenosi mnoge instance na nase vlasti. Sto se tice NATO-a, baze ce ostati. Buducnost nezavisnog Kosova je vezana uz njegov ulaz u NATO".

Ali, kakvo ce biti to nezavisno Kosovo? Kakvu ce zastavu imati? I da li ce imati sadasnje granice? Albanci iz juzne Srbije zele da se pripoje vama, na trgu u Pristini se trazilo pripajanje Albaniji...

"Zastava je vec spremna (Rugova mi pokazuje jednu u sali, kraj one albanske). Siptarski orao u crvenom krugu na plavoj površini, to je boja naseg neba, evropske tolerancije. Tu je i natpis "Dardanija", staro ime Kosova, sestokraka zvijezda, Skenderbegova. Granice? One su nedodirljive. Ako ih dirnemo, otvorice se konflikti na cijelom Balkanu".

Da li ce se zastava vijoriti na katedrali Majke Tereze?

"Rano je reci. Zemljiste je tu, vec je postavljen kamen temeljac. 2004. ce poceti radovi. Zurimo da je završimo".

Zasto?

"Zamolio sam papu da je dodje da izvrši inauguraciju".

Francesko Batistini

Prevod monah K. T.

KORENI

Povodom otvaranja jedne u velikom nizu izlozbi, i ova izlozba g. Krste Vasiljevic posvecena je korenima i srpskim svetinjama Kosova i Metohije. Iz carskog Prizrena u kome jos postoje dobri tragovi nekadasnjeg gospodstva, iz grada u kome su stolovali Nemanjici i najvredniji medju njima veliki kralj i graditelj sv. Stefan Uros Milutin, iz grada koji je prema Hilandarima imao izvrstan odnos, nas autor govori jezikom prepoznatljivim i čistim i jezikom kakva nam je vera, kakva nam je tradicija, kakva je i sama duša Srbinova.

Uocljivo je, vec na prvi pogled, da g. Vasiljevic razmatranju teme pristupa ilustrativno pricajuci slojevitom pricu o najznacajnijem mestu srpskom, prolazeci kroz istoriju, postujuci faktografiju, vodeci racuna o najvećim svetiteljima i velikim svetinjama hilendarskim. Korak dalje i iskorak cini kada pokazuje Prizren sam, gradeci lepu pricu s Hilandarom i kada na slike svoje postavlja i Patrijarha Srpskog gospodina Pavla, secajuci se da je on i bio episkop Rasko-prizrenski i da je stolovao u ovom lepom i dragom gradu. U delu koje je nazvao Pravoslavlje i Hilandar, naseg patrijarha postavio je ikonoloski i pravilno, zajedno sa sv. Simeonom i sv. Savom tvoreci na taj nacin jos jedno lepo srpsko Trojstvo i pokazujuci da na ovaj nacin hilendarsko predanje zivo traje i u nase vreme.

Ovaj najnoviji opus istovremeno pokazuje i snazno sazrevanje naseg autora, jer u odnosu na sve sto smo do sada videli njegovo, ovo stoji kao svezi, zdravi, cisti i lepi odnos i u likovnom i u ikonickom smislu.

Zelimo da g. Krsta nastavi ovim putem, nama na radost, ostalima na znanje a buducima na veselje i na pouku kako se voli svoja istorija, sopstvena vera, nase svetinje bez kojih bismo bili nista i svakako bi nam se vec davno trag zatro u vremenu. Na zdravlje, gospodine Vasiljevicu i na mnogaja ljeta.

Vama postovani znance i rode, dodjite na izlozbu 20. decembra 2003 leta Gospodnjeg u 19 casova u galeriju Radnickog univerziteta Braca Stamenkovic - Beograd, Mitropolita Petra 8

Istoricar umetnosti Dusan Milovanovic